

tey sum gera veljarakanningar kunna brúka fyri at tryggja eitt so rætt úrslit sum gjørligt, vísir hagfrøðingurin á.

Grundleggjandi fyri allar veljarakanningar er, at sjálv umboðanin má vera í lagi, um man ynskir eitt eftirfarandi úrslit. Umboðanin eru tey fólk, ið taka lut í kanningini og skulu tey endurspeglar politisku samansetingina av tí samlaða veljarafjældini.

– Tað er ikki nóg gott at spyrja eina rúgvu av fólki, um tað einans er eitt ávist slag av fólki man spyr. Tað kann til dømis vera at gera eina veljarakanning á floksfundi hjá einum politiskum flokki. Úrslitið av tí kanningini verður sjálvandi ikki umboðandi fyri veljarafjældina, vísir Jón Joensen á.

Eitt annað sum er týðningarmikið er talið av fólki, ið luttaka í eini slíkari veljarakanning. Jú størri talið er, størri er sannlíkindini fyri, at úrslitið av veljarakanningini endurspeglar veruliga støðuna. Tað ávísti eisini kanningin, ið hann gjørdi eftir síðsta val.

– Royndirnar hjá mær staðfestu, at um eg økti talið av spurdum frá 515, ið er tað Gallup vanliga brúkar, til 1030, so rakti eg rætt 10 prosent av førinum. Tað er ein sannroynd, at jú fleiri man spyr, minni verður óvissan, vísir hann á.

Ein annar háttur at raka ein størri skara av veljarum, so at umboðanin verður betri, er um man samanber fleiri líkandi veljarakanningar yvir tíð.

– Um tað ikki er ov langt millum kanningarnar, og háttalagið er tað sama, so gevur eitt rætt vektad

miðaltal av teimum kanningum eina betri mynd, tí tá hevur man spurt nóg fleiri veljarar. Tað svarar til, at man viðkar um talið av teimum, ið man spyr. Í báðum hesum førum snýr tað seg heilt einfalt um at fáa eina størri stakroynd, so at óvissan minskar, sigur Jón Joensen.

brúkast til tað stóra. Orsøkin til hetta er millum annað tað, at politiska skipanin í Føroyum, har vit hava fleiri flokkar, ger at óvissan er rættiliga stór og hevur spælir tað ein stóran týðning í býtinum av tingsessum.

Jón Joensen vísir sum dømi á eina kanning hjá Gallup frá des-

bært veljarakanningini hevði fingið 3,7 prosent.

– Tað er bara tann einkla útlekkingin av veljarakanningini, tí í veruleikanum staðfestir kanningin, at Sjálvstýri fær millum 2,4 prosent og 5,7 prosent av atkvøðunum, vísir Jón Joensen á.

Um hugt verður eftir hvat tað

spennir frá ongum umboði til trý umboð.

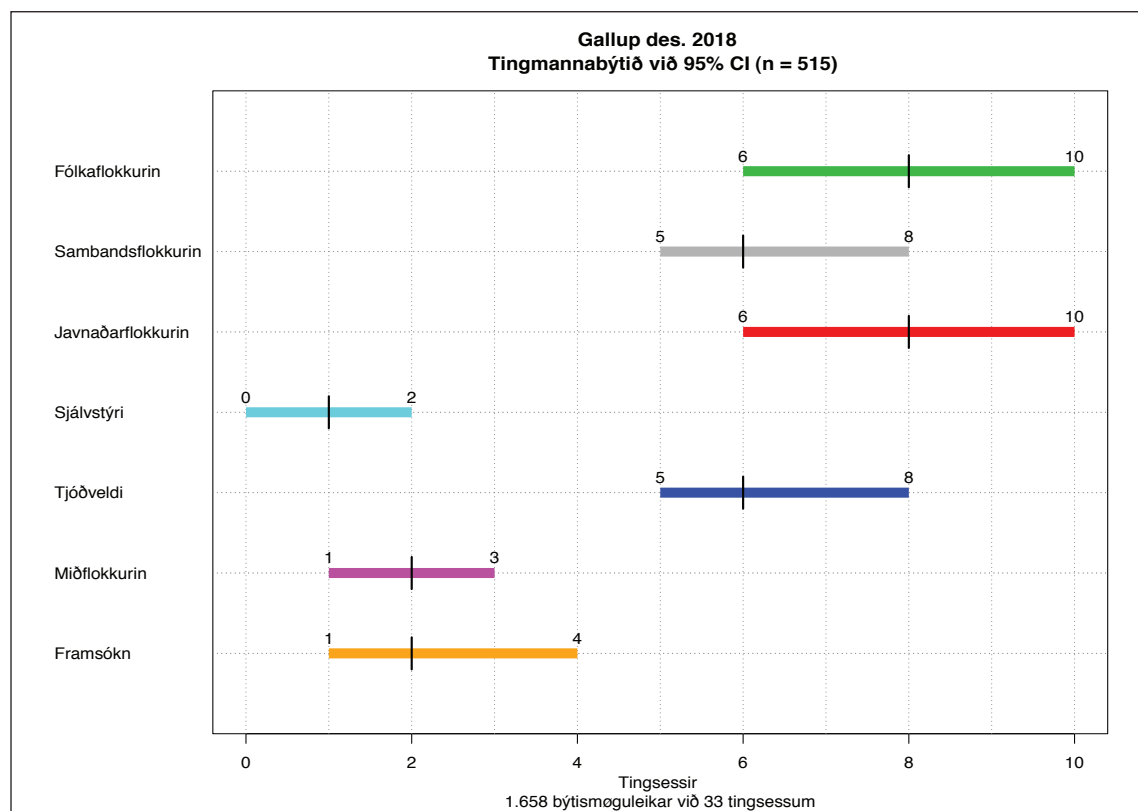
– Í prinsippinum skal man slett ikki brúka tað einstaka talið, ið man vanliga ger í veljarakanningum, tí einki av tølunum innan óvissuna er meira sannlíkt enn eitt annað. Um óvissan liggur millum 2,4 prosent til 5,7 prosent, er tað eins sannlíkt, at flokkurin fær ongan tingmann, sum tað er, at flokkurin fær tríggjar tingmenn, vísir Jón Joensen á.

Sostatt er tað ógíliga torført at brúka eina slíka veljarakanning at gera nakra greiða niðurstøðu um nakað sum helst, vísir hagfrøðingurin á. Eitt undantak í kanningini er kortini Fólkaflokkurin.

– Við hesi kanningini kunnu vit ikki siga, at Sjálvstýri hevur flutt seg, men tað ber til at siga við 95 prosent konfidensi, at Fólkaflokkurin er vaksin, tí øll óvissan hjá flokkinum er hægri enn úrslitið á seinasta løgtingsvali, vísir Jón Joensen á.

Men hóast tað kann staðfestast at flokkurin er vaksin í prosentum, vísir Jón Joensen á, at tað ikki merkir, at hann er vaksin í tingsessum.

– Hjá Fólkaflokkinum er tað út frá kanningini í prinsippinum eins stórir kjansur fyri, at teir fáa 6 tingmenn sum tað er at teir fáa 10 tingmenn. So í veruleikanum sigur veljarakanningin ógvuliga lítið, sigur hagfrøðingurin.

Gallup2: Grafurin vísir óvissuna í tingmannasessum í eini veljarakanning hjá Gallup frá desember 2018

Innan fyri óvissuna

Men sjálvt tá øll hesi viðurskifti eru upp á pláss, er óvissan í teimum vanligu kanningunum so mikið stór, at úrslitið ikki kann

ember í fjør, har 515 fólk blivu spurd um hvønn flokk tey fóru at velja.

Um hugt verður eftir mynd 1 sæst, at Sjálvstýri, ið fekk 4 prosent á seinasta løgtingsvali, sam-

gevu í tingmonnum, sæst at júst hetta spennid hevur stóran týðning, tí 2,4 prosent er undir tinggáttina, meðan 5,7 prosent er trý tingfólk. Tað vil siga, at óvissan í valúrslitinum hjá Sjálvstýri